

Наш Лемко

РІК III.

Ч. 12 (60).

Львів, 15-го червня 1936.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Зіморовича 3. Тел. 257-87.
NASZ LEMKO, LWÓW, ZIMOROWICZA 3.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1-80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

„Наша пісня, наша дума, не вмере, не загине“...

Аматорський Хор при чит. „Просвіти“ в Улючі п. Сяном, з дир. Р. Солतिकевичом.

Загальні Збори Кред. Кооп. „Сян“ у Сяноці.

На день 3. червня 1936 год. 14 визначено загальні збори кредитової кооперативи „Сян“ у Сяноці, зі звичайним денним порядком. Кооператива ця основана 8. лютого 1928 р. для сяніцького повіту — вивязувалася як слід зі своєї завдання та дійсно давала кредити й поміч своїм членам з цілого повіту. Світлий розвиток кооперативи припадав на 1931 рік, коли останній звітний рік приніс кооперативі чистого зиску квоту 683 зол. Був це час, коли з Америки слали долари на Лемківщину. Та від цієї пори обороти кооперативи почали маліти, а в кінці з настанням кризи, устали. Дальші ріжні підлиги віддовжених законів, хоч не відносяться вони у цілості до зареє-

строваних кооператив, здезорієнтували членів кооперативи, будьтоби затагнених позичок не треба звертати, бо платність їх „розложена на рати“. Мимо того Управа кооперативи старається всіма силами оживити діяльність кооперативи, вивязується корисно зі своїх зобовязань, приєднує нових членів, щоби на найближчих заг. зборах віддати провід кооперативи рухливій та енергійній Управі та закликає у свому повідомленні про речинець заг. зборів: „Дальше не сміємо бути байдужими для справ кредитової кооперації“. Наше громадянство повинно заінтересуватися цією кооперативою, стати в ряди її членів та цим спричинитися до дальшого розвитку.

НЕДОЛЯ НАШИХ ДІВЧАТ.

У Кракові при вул. Сирокомлі 11а, 2. п. м. затроїлася підчас сну світляним газом 25-літня служниця Марія Кармарин. Перевезена в нежиттєздатній стані до шпиталю померла.

Покійна була свідомою робітницею-українкою, яку як і багато наших дівчат — доля мачуха вигнала з рідних сторін на чужину.

Подібні випадки трапляються часто. Гинуть наші дівчата, вислугуючися чужинцям й дають своєю трагічною смертю жир для ріжного роду брукових газет, жалких крові й сензації.

Страйк у Кракові. В Кракові страйкувало 3 тисячі будівельних і міських робітників — домагаючись 6годинного дня праці й підвишки платні. Таке таме обздуралося львівським робітником, що теж завели страйк, але як управа Львова заявила, якщо в означеному речинцем дні не вернуть до праці, буде приємати нових робітників до служби, тоді дали „перепросити“ себе страйкарі. Найбільше означилися трамваярі, бо їм ще за мало 200—250 зол. місячної платні.

Перемиський суд засудив бувшого начальника суду в Ярославі й бувшого секретаря по кілька літ в'язниці за великі грошові впадужиття.

Пильуйте дітей. В Явірнику, пов. Сянік, утопився в жерлиці поглишений без опіки 2-літній Степан Хрін.

Поширюйте наш часопис і присилайте дописи!

Відділ редакції
Львів, вул. Зіморовича 3

„Кінець -- ділу вінець“.

Під розвагу українській молоді.

Живемо серед таких складних умовин, що велика шкода кожної марно прогааної хвилини. Час не жде, обставини міняються, тому перед нами велике завдання: **піднести культурно цілу Лемківщину.**

Цей обраний народній шлях, наша висока мета, наші ідеали вказують нам всім на Лемківщині наше національне українське „я“, нашу невідривну злуку з матірним плем та кладуть на нас цей святий обов'язок найбільшого труду, хоч би прийшлося життя покласти для добра народу.

І перші християни не були ані дуже вчені, ані не відзначалися якимись особливими здібностями, ні, це були собі здебільша люди простої, але зате були так переняті новими ідеями Христа, що невідреклися їх, хоч задавано їм страшні муки, хоч кидано їх диким звірям на жир. Світ давно вже забув багато людей, що вславилися різними великими ділами чи відкриттями, забув багато учених, та не забув і ніколи не забуде тих людей, що зуміли так глибоко взяти собі до серця ідеї Великого Учителя.

І наш народній геній, поет і мученик за народні ідеали, Тарас Шевченко все своє життя, всі свої здібности, весь свій талант, а навіть своє родинне щастя жертвував для нашого українського народу. Тяжкі переслідування й терпіння, що їх зазнав від московського уряду, не захитали і не вбили в ньому віри в народні ідеали і він всупереч усім переслідуванням писав: „Встане Україна“, світ правди засвітить і помоляться на волі невольничі діти“. А в заплату за свої муки просив не залишати його тіла на чужині, а поховати на Україні на могилі, щоб міг бодай по смерті глядіти на свій рідний край, коли вже за життя цього йому не дозволяли.

Найновіша наша історія дає нам також багато прикладів глибокої віри в ідеал народньої свободи. Одуховленими вірою в кращу долю поневоленого народу були незчислими герої з рядів УСС чи УГА; такими були герої зпід Крут, Базару і т. д. Вони, як перші християни виреклися дібр цього світу і клали свої молоді голови в тій глибокій вірі, що своїм життям окуплюють кращу долю своєму народові.

Оце вказує нам, що до великих діл не треба великої учености, лише треба витривалости й сильної волі. Не один — як кажуть — запалю-

ється до якогось діла, щось йому дуже подобається, здається, що й життя не пожалів би. Аж ось, дивись, прийшли труднощі, довелося покоштувати перешкоди тай не сглянувся, як уже десь подівся весь запал, людина знеохотилася й завертає з пів дороги.

Навпаки сильна воля не боїться ні великий трудів, ні терпінь, ні переслідувань. Один селянин, хоч як був убогий, так твердо постановив дати своїм дітям освіту, що покинув на старі літа родину і поїхав до Америки, щоби звідтам посилати дітям поміч. Своїх дітей, котрі дівняли того, чого ботько бажав, бачити вже не міг, бо помер на чужині, залишивши по собі листа, що він уже не боїться смерті, бо сповнилася його воля.

А ось знов бідна матір, зарібниця-послугачка, що ціле життя не виходила з наймів, аби тільки дати освіту і запевнити ліпше життя своїм дітям. У наймах і померла, а діти вшанували її пам'ять і тихе героїство величавим пам'ятником. Таких прикладів можна би навести дуже багато. Не всі люди є надзвичайні, але кожна людина може зробити якесь надзвичайне діло, якщо тільки кріпко постановить і матиме сильну волю.

Так і нам всім на Лемківщині не вільно завертати з обраного шляху, або зневірюватися, але нав-

Михайло Проць.

Мати-Українка.

(Докінчення).

І довго вона так блукала -- закована мати. Але серце її вільне, хоч руки в оковах.

— Пішла б я до Княжни України, розповіла їй свою долю, молила помочі.

— Ні! Буря мене не спинить! Невже-ж припізнилися мої діти сини Лемківщини? Щоб разом піти честь Княжній віддати — вони зволікали би...?

Серед таких думок замандрувала мати на поляну; буря її не спинила. Та хоч ліс оп'янюється півом птиць — то все таки не весело матері: Чому вони мене покинули ці безталанні діти?

Гей, заграйте гори, зашуміть діброви, приберіться ниви красно та

Сотки літ.

Під блакитом небес
гірські верхи мерехтять —
А там доли, яри, срібні річки,
Поміж ними повні села, білих хат.
Легкий вітрець повія —
Пісня з уст юнаків,
Бадьора стрілецька сплала.
Заздрі очі; цей народ
в рабстві не родився,
Хоч безліч горя він зазнав.
Сотки літ на четі встояв:
Віра у Велике його держить —
Ні! рабом він не стане!
Він до правди все спійняв.

Т. Вархол.

паки виконати постанову, довести діло до кінця. Ми мусимо стати світськими народніми апостолами, позискувати до нашої громади щораз то нових людей, здобувати хату за хатою, навчавати та освідомлювати малих і великих. Від нас самих залежить розбудова нашого промислу, наших кооператив й інших товариств, таких як „Просвіта“, „Рідна Школа“, „Сільський Господар“ й інші.

Якщо буде кому постояти за рідну справу, буде кому поінтересуватися вищими справами нашого народу; буде кому поручити ведення кооператив, буде кому повірити ведення грошових справ, а що найважливіше найдуться тоді люди, що будуть стидатися неладу в селі та будуть усіми способами його поборювати.

Отже при помочі таких людей можна сміло будувати краще майбутнє не тільки одиниць, але й цілого народу.

богато, — зажурчіть потоки, заведіть розмови про святочну днину, про велике свято. Заспівайте згучно в тихім гаю птиці, гомоніть з вітрами, полевії квіти, задзвеніть дзвіночки, рожі, всі косиці, заспівайте хором, Українські діти!

Вони прийшли — молодь, старші з унуками в строях вишиваних — усміхнені, волею натхнені -- білу світочну сідж матері принесли у дарі, що прибарилась.

Але вони не винні, бо в гори пізно донеслась пісня свободи.

— Діти мої! — кинулася мати дітей своїх обнімати, але руки має заковані.

— Ми Тебе розкуємо! У відповідь понісся серед гір грімкий голос — це наша воля й привіти! Най Бог дасть потіхи з нас тобі діждати, Най тобі й Україні служать твої діти, Будь благословенна, українська мати!

На Велике — Боже Діло!

До наших Дорогих Емігрантів Українців в Америці, Канаді, Франції й добрих сердець у краю, на Лемківщині та до наших Українських установ: „Земельний Банк“, „Карпатія“, „Маслосоюз“, „Дністер“, „Центросоюз“ і др.

Слава Ісусу Христу

Дороді Брати-Земляки!

Ми задумали Боже діло. Парохія наша Залуже й Війське, Сянницького повіту, розуміючи добре вагу релігійно-морального виховання, а з ним і національного освідомлення свого молодого покоління, наших наймолодших дітей на будучих релігійних і свідомих Українців-католиків, взялася до великого діла, до будови Захоронки біля церкви. Це буде перша Захоронка у Сянницькому повіті, це буде твердиня, проти православя, русофільства й денаціоналізації.

Користаючи з доброзичливості й ласкавого позволення наших духовних властей, особливого Перемиського Єпископа Преосв. Кир Йосафата Коциловського, ще з 1929 року, наш о. парох продав 5 моргів парохіяльного поля під будову Захоронки — правдивого заборона католицької віри й нашої народності. Ми здаємо собі добре справу з того, що за узискані гроші з продажу цього ґрунту не зможемо не тільки вивінувати Захоронки, але навіть і побудувати її, бо у нас поле гірське дешево.

Ми зачали будову в 1930 р. і довели її вже під дах бляхою критий, тай не стало грошей, бо в 1929 р. матеріал будівельний був дуже дорогий — коли ми його закупили. Нам треба ще на докінчення будови тисячу золотих, на приміщення трьох Сестер Служебниць, бо дім цей складається з чотирьох кімнат і кухні, сіней, спіжарки й салі на науку для наших діточок — де могли би під дозором і оком Сестер не тільки вчитися, але і виховуватися. — Без Вашої помочі ми не зможемо скінчити започатого діла.

Нам треба для вивінювання цих Сестер і на їх прожиток побудувати окремо малу стаєнку на дріб, бо дай одну коровину і порося. На найскромніше і найконечніше хатнє уладження, як два ліжка, шапки, столи, крісла до салі, треба окремо грошей. На утримання й їх прожиток о. парох обіцяв дати їм, за дозволом Єпископа, часть зі свого парохіяльного поля, а ми побудуємо хату, дамо поміч в роботі, але наші гірські села бідні; на більшу суму нас не стати, бо ми і так мали видатки на будову плебанії, стайні,

народного дому у Військ — тож простягаємо наші руки і кличемо до Ваших добрих сердець. Ви нас, наші Браття і Сестри за морем і на еміграції вже нераз в потребі поратували, дали на дзвони, на іконстас 800 долярів; ми це добре тямимо, тож думаємо, що і цим разом не відмовите нам у так великим побожнім нашим задуманім ділі. —

Іх Ексцеленція Митрополит Шептицький дали на нашу Захоронку 50 зол.

Ваші жертви не підуть на марне, бо Ваші тут кривні близькі і дальші, будуть Вам вдячні, що Ви своїми лептами дали їм змогу вчитися рідної мови, рідної молитви, рідних пісень побожних і своїм дожити, бо тепер рідко, або і зовсім не чують їх у своїй свіцькій школі, бо там учать їх любити чуже; забувати на свій обряд, за любов до свого язика, до своєї Землі, до свого народу.

Тому наша життєва конечність змушує нас до того, щоби не дати тим нашим найменшим діточкам, тій нашій надії й гордості нашої парохії духово упасти й національно вироджуватися, тимбільше, що наші сусіди, а їх є горстка, Поляки поставили костел у Залужі, а що значить костел в українській переважно парохії — ми це добре знаємо.

Сестри Служебниці навчать в Захоронці наших діточок і рідної молитви, рідної пісні, рідної мови й рідної історії — навчать їх любити свій обряд, свою віру, свою церкву, свій нарід, навчать їх побожности, любови і пошани для своїх родичів, навчать їх вдячності для Вас, своїх жертводавців, навчать їх патріотизму.

Виховують їх на добрих будучих і побожних газдів і газдинь —

навчать їх всего, що взнесле, красне, Боже. Нам і Вам на потіху, гордість і славу, а їм на безумовну користь і хосен.

Тепер часи нашого лихоліття, морального і матеріального — часи тяжкі неморальні, часи упадку віри й обичаїв, так, що тільки церква і добра опіка Сестер Служебниць в наших рідних Захоронках потрафить ті молоді серця невинних дітей охоронити від морального зла і винародовлення. Віримо, що Бог поблагословить добре діло — наше задумане та через Ваші жертви може нам здвигнути цю твердиню, де наші діти виховуються на чесних, ідейних, побожних парохіян і громадян, та добрих синів і доньок нашого українського народу, що ті наші діти в потребі гідно постоють відтак за святу віру, церкву й наш народ.

Тож Браття і Сестри за морем, на еміграції і в краю, Ви у фабриках і на ріллі, що працюєте тяжко і гірко — навіть і в підземеллях на хліб насущний і утримання власне і Вашої родини, не жалуйте ще тої малої жертви на Боже діло. За це Всевишній стократно винагородить у Вашому здоровлю, у Вашій праці й трудах, а в серцях тих наших малих діточок заскарбите собі на все глибоку і незабуту вдячність.

Нехай наш заклик, наша відозва не відійде даром від Вашої хати, а принесе і найменшу лепту. За всіх Жертводавців відправиться торжественна Служба Бога в нашій парохіяльній церкві, а жертви Ваші будуть золотими буквами записані не тільки в наших серцях, але і в памятковій книзі нашої парохії.

Жертви просить ся слати на руки гр.-кат. уряду парохіяльного Залуж — Війське, повіт Сянік.

Війське, червень 1936 р.

За комітет будови Захоронки:
о. Петро Андрейчик вр., Іван Ва-
дяк вр., Йосиф Побережний, вр.,
Іван Гінда вр., Іван Гірняк вр., Ми-
хайло Гец вр., Йосиф Шевчик вр.,
Йосиф Гец вр., Іван Гінда Вадян-
ка вр.

Нивко моя.

Ниво моя зелененька,
Буйним збіжжям покрита!
До тебе рветься серденько
І душа туюю прибіта...
Ти нас нивко золота,
Плодами прокормляєш.
І наче діточок любя мати,
Хлібом всіх обділяєш.
На тобі нивко наша,
Мій дід панщину відробляв,
А прадід з ворогами
У боях кров свою проливав!...

Не раз, не два, не десять,
Кровця лилась струями;
Не один, не сто, не тисяч впало
В боротьбі з ворогами!...

— — — — —
Де травка зелене, там
В глибині кости спочивають;
Над могилами ворон криче
І птички пісню співають!...
А тепер нивко наша —
Зерном тебе засіваєм
Й не віддамо тебе нікому! Та нишком
Славу нашу згадаєм...

Гануся Тупяківна.

Господарсько-Садівнича школа Т-ва „Просвіта“ в Милованню.

На світлині бачимо будинок цієї школи в Милованню. Значіння її виховна ціль того культурно-освітнього осередка для українського народу, зокрема для української молоді з Лемківщини неоцінені та

учеників — по середині з п. директором М. Панаційом, бачимо на світлині в часі викладів в шкільні овочевих дерев. Цєю школою повинна ціла Лемківщина зацікавитися так, щоби в наступному

незвичайно важні. Тут українська молодь набуває крім фахового господарського знання загальну освіту; вона навчається нових способів сільської господарки, примінення плянної методи використання ріллі, садівництва, городництва й пасічництва.

Під теперішню пору знаходиться в цій школі — як довідуємося з листа Теодора Вархола, що з села Барвінка, біля Дуклі виїхав до милованської школи — 46 учеників, із Лемківщини трьох — один з Мшани, й з Риманівської Завадки. Всіх

шкільному році навчалося там не трьох, але тридцятьох молодців юнаків Лемківщини.

Школа в Милованню.

ЖЕРТВА ТЕМНОТИ.

По лемківських селах золотяться цигани й туманять несвідомих людей.

Цікава подія сталася недавно в селі Загутині, коло Сянока. До одної хати прийшла циганка й хотіла одній дівчині поворожити, але каже, що в хаті ворожити недобре, тому казала їй піти до ліса на вказане циганкою місце, взяти найкращу суконку, блюзку, спідничку, рукavicьки та ще і п'ять золотих і там буде ворожити. Коли зійшлися в лісі, циганка взяла убрання й гроші, а дівчині казала піти до села Загіря (2 кілометри дороги). В міжчасі циганка буде ворожити над тим убранням, а як верне, то ворожба буде готова і все довідається. Дівчина вернулася, але — розуміється, по циганці й слід застиг.

Так то через свою темноту впа-ла дівчина жертвою циганки. На ворожку гроші були, але щоби записатися до читальні, по на те грошей немає! Чи не ганьба?!

Отже з тої події наука, щоби гонити з хати всяких ворожбитів, а всі ставати в ряди освітної праці, бо коли всі будемо свідомі, то ніякі ворожки не будуть мати доступу до наших людей.

Ц. М.

— 0 —

Зелені Свята у Львові.

30. травня ц. р. відправив єпископ Преосв. Іван Бучко в церкві св. Юра Архиерейську Службу Божу і па-нахиду за душі поляглих героїв. На Богослуженні був між іншими вожд Галицької Армії генерал М. Тарнавський, багато бувших старшин УГА, члени колишнього уряду ЗУНР, відпоручники українських товариств, організацій та багато громадянства. У Зеленосвяточну неділю прибули з усіх церков Львова процесії на личаківський цвинтар, де відправлено папахиду на стрілецьких могилах. Також на могилах янівського цвинтаря відправлено в понеділок Зелених Свят папахиду, але процесії не було.

ПОМЕРЛИ ЗА МОРЕМ.

Артемій Корнь, † 22. II. 1936 р. в Джонкерс, Н. Дж.;

Тит Тарас, 51 літ з Руської Королевої, пов. Новий Санч, † 23. II. в Брукліні, Н. Дж.

Методій Бік, з Петрушевої Волі, пов. Коросно згинув у фабриці 26. II. 1936 р. в Пеадоди, Масс;

Катерина Филіпчак з Биковец, пов. Сянік, † 23. II. 1936 р. в Ембрідж, Па;

Марія Лисяк, † в Порт Дже Ервис, Н. Дж. В. І. П.

Великий політичний процес у Львові почався дня 25. травня ц. р. перед судом присяглих проти 23 українців — між ними три українські студентки. Частина обжалуваних це засуджені у варшавському процесі за співучасть у вбивстві мін. Перацького.

Відвідав нашу Редакцію громадянин Олекса Середницький, голова Кружка „Сільського Господаря“ в Улючі над Сяном, в часі свого по-буту у Львові на курсі провідників „Сільського Господаря“. Подав нам адресу своєї сестри Марії, замужної Тхір в Америці, зі щирими по-здоровленнями всім нашим Землякам за океаном.

Замовляйте й всім поручайте

„ІЛЮСТРОВАНУ ІСТОРІЮ ЛЕМКІВЩИНИ“,

що має 288 сторінок друку, 3 карти та 125 ілюстрацій — в ціні три зл. за один примірник — для закордону 1 ам. долар або рівновартість

й „УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНИ“

також з ілюстраціями на 68 сторінках друку — в ціні за один примірник 50 гр. — Замовлення слати до Адміністрації „Наш Лемко, Львів, Зімо-ровича 3. — На поштову оплату долучити 50 грошів.

ГЕОГРАФІЧНИЙ СЛОВНИК ЛЕМКІВЩИНИ.

(Продовження.)

При описі рідних земель та в часі наших мандрівок по Лемківщині стрічали ми дуже часто дивне явище, що люди, які живуть в Карпатах, знають вправді назвище своєї оселі, поблизького міста, але назвати річку або потік, що пливе попри село — не багатьох уміло. Саме тому подаємо цей важний до пізнання наших земель географічний словничок.

Балутянка, або Балудянка — не потік в Рим. Завадці, бере свої початки з лісистого Бескиду — побіч Дуклі — з горою **Церговою** (718 м. високою). Пливе вузькою долиною на полудне й в Завадці з правого боку лучиться з потоком **Завадкою**, що вливається до річки **Ясьолки**.

Балутянка — теж потік, що творить межу між селом Балутянкою та Кам'янкою й по пів милевому бігу вливається до річки **Табору**, званого в долиньному бігу **Моравою**, притокою **Вислоки**.

Баниця, потік на полях села **Ізб**, в Грибівщині, плине на північ через ізбянські поля й луки до **Баниці**; серединою села, забираючи з лівого боку потічки та по пів милі вливається з лівого берега до **Білої**, притоки **Дунайця**.

Барбура, гірський потік, бере початки в лісистім Бескиді, в лісі зв. „**Барбура**“; в селі **Радошиці** лучиться з малим потічком по північній стороні громадської дороги, яка веде з **Радошиць** через просмик Бескиду (там стояла давніше коршма) до **Польоти** на Підкарпаття. Перерізує відтак село в північно-східньому напрямі, з правого берега приймає потік „**Радошицький**“ та по 3/4 милі переділює **Лупківський залізничний шлях**, вливаючи свої води з лівого берега до **Ославиці**, притоки **Ослави**.

Барвінок, село в Дуклянині, тут ще в 1880 р. була фабрика сірників і паровий тартак, **Барвінок потік**, званий **Обшарна Вода**, або **Острош**, впливає з під **Студеного Верху**; в селі **Барвінок** перетинає дорогу на Підкарпаття, так званий „**дуклянський шлях**“ дуже старинний — за **Барвінком** прибирає потік **Широкий** та в селі **Тилява** вливається до **Солотвини** (по 1 милі бігу) притоки **Ясьолки**.

Бахірець, потік, або **Християнова Вода**, впливає у східній частині села **Бахірця** та вже під двором вливається до **Циганського** (потока), притоки **Сяну**.

(Дальше буде).

Українська гр. кат. Церква в селі Залуж-Війське.

Мурована церква св. Косми і Даміана в Залужі-Війське, збудована в 1804 р. відновлена в 1925 р. з проповідницею й хрестною дорогою.

Позір! Всі підемо на відпуст до Військового в дні 19. ц. м.

НОВИНКИ.

Симон Петлюра — Головний Отаман Українських Військ — під таким заголовком видала „**Дешева Книжка**“, Львів, **Скарбківська 35** — чергову (10 ч.) освідомляючу книжечку, стор. 32 — ціна 20 гр. Замовляти у видавництві.

Кілько жидів править совітською Росією? На 165 $\frac{1}{2}$ мільйона населення є лише 1.7 процент жидів. Але мимо того жиди займають найважливіші становища в державі. В Москві 150 тисяч самих жидів урядників. Також всі комісарі жиди й на чолі ГПУ стоїть жид **Герман Ягода**. Жиди мають у своїх руках заграничну торгівлю, торговельні палати, пресу та керму всего суспільного життя. Такі то здобутки досягнули „працюючі маси“ у кровавій **большевицькій революції**.

Польських робітників у Франції даліше виганяють. Цими днями відіхало з **Ліль** 400 робітників, в 3/4-тих шахтарів, у найближчих тижнях намічені чергові **транспорти**.

Породила семеро дітей відразу. Американські часописи подали вістку з **Нікарагуї**, що в окрузі **Рівас** одна селянка породила сім близнят: чотири дівчинки і трьох хлопців. Хлопці зараз після народини померли, дівчинки живуть. Дехто з того приводу каже, що не буде війни, бо хлопці не хочуть ховатися, а дівчата є ознакою миру.

Стан безробіття в Канаді. На загальне число всіх мешканців Канади десять і пів мільйона було 1. січня 1933 р. на державній допомозі 1,533.842 робітників, дня 1. січня 1934 р. — 1,491.054 безробітних, 1. січня 1935 р. — 1,431.093, а 1. січня 1936 р. — 1,310.420 осіб. Як бачимо, через послідних чотири роки кожний дев'ятий чоловік був на державній допомозі. Знову ці, що працюють, мусять майже половину свого заробітку віддавати державі у формі високих податків на покриття державних допомог. Числа про стан безробіття правдиві, бо їх в дні 4. квітня ц. р. проголосив у преси канадійський міністер праці. (З листа п. Т. Гривнак).

Театральна вистава відбулась в селі **Гломча**, пов. **Сянік**, заходом місцевої читальні „**Просвіта**“. Але через брак власної домівки аматори відіграли виставу в **стодолі** господаря **Профіри** з великим моральним і матеріальним успіхом. По виставі відбулась ще забава з ганцями, що разом з виставою дала гарний дохід. Слід би тямати при кожній такій нагоді та переводити добровільні збірки на часопис, книжку й поширення освіти серед найбільш бідніших наших братів у **Карпатах**.

ПРОДАМ ДЕШЕВО ГОСПОДАРКУ

(сім моргів доброго поля на рівнині, хату з цілим інвентарем і сад) **Іван Преца**, **Синів**, **почта Ріманів**, **к. Сянока**.

Вода не забере, огонь не спалить, ані злодій не вкраде Ваших грошей, якщо зложите їх на вкладкову книжечку

в Кооперативному Банку
„Дністер“
у **Львові**, **вул. Руська ч. 20.**

Поздоровлення й побажання з подорожі.

На днях одержала наша Редакція цінне письмо з Лондону, столиці Англії — від Впр. о. Івана Тилявського, що недавно — як ми вже писали, виїхав до Канади.

Наводимо цікавіші місця з цього листа: „Ідучи до Канади, прийшлося мені їхати через Англію — її столицю Лондон. Тут залишився я продовж 6 днів і зараз таки в першу чергу відвідав наше Українське Бюро. Управитель бюро п. Др. Кисілевський не жалів дорогого часу та разом звиджували ми всі лондонські культурні осередки, наукові станиці, здобутки англійського народу.

У самому Бюрі показав мені п. Др. Кисілевський масу наших українських видань, понад 74 ріжних українських часописів, між цим і „Нашого Лемка“. Показував я також п. Д-рові Кисілевському „Ілюстровану історію Лемківщини“, яка воім дуже подобається. Про цю книжку п. Др. Кисілевський напише до Вас особисто.

Це наше Українське Бюро в Лондоні має для нас Українців незвичайно велике значіння — це наче наша Амбасада. Тут також мав я нагоду стрітнутися з п. Коль Мальоне-йом, послом в Лондонському Парламенті, нашим великим приятелем і заступником в українських

справах. На спільній півгодинній розмові мав я щастя довідатися багато корисного, що Англіїці пильно стежать за подіями на Українських Землях, зокрема п. Мальоне інтересується нашою долею й недолею. Це ще й тому для нас дуже важне, бо Англіїці в Америці та Канаді вже давно оцінили нашого українського робітника та загально висказують свій погляд, що немає кращих працівників від українського народу. Велику вагу прикладають рівнож до всіх подій на Великій Україні та доказують рішучо, що Україна буде наймогутнішою державою в Європі, як лише провалиться большевицька влада.

На цьому закінчую листа з сердечним устиском долоні та бажанням Хв. Редакції якнайкращих вислідів у культурно-освітній праці для нашої дорогої Лемківщини.

З глибокою повагою

о. Іван Тилявський.”

Від Редакції: Сердечно дякуємо Вам Впр. Отче Добродію за Вашого щирого листа та цінні відомості з Лондону. Від себе бажаємо Вам Дорогі Отче Добродію щасливого побуту в Канаді та якнайобильніших овочів у Вашій апостольській праці між нашими Земляками в далекій — від рідної Батьківщини — заокеанській країні.

Як треба господарити на Лемківщині.

В попередньому числі подали ми короткий поділ господарки на Лемківщині. У цьому поділі прикордоння карпатська полоса стоїть на першому місці. Земля тут легка до обробки та щонайважливіше — рілля не є ще так почвертована як це побачимо щораз ближче домів.

Однак мимомого наші ниви не приносять нам такої користі, якої від них домагаємося.

— Як то — запитає дехто — таже овес родиться й ячмінь ненайгірше видає.

Безперечно! Але погляньмо, скільки соток моргів лежить рік-річно угорами — або як то в горах кажуть „земля спочиває“ майже що другий рік.

З цим способом мусимо вже раз закінчити, бо землі не треба відпо-

чинку, лише „справунку“; нам здається, якщо залишаємо рілля угодом, незорану на один рік, що земля від того потужіє та вже буде краще родити. Це саме явище бачимо й по наших садах.

— Не буде — мовляв — того року садовини, бо яблоні й груші зародили в минулому році багато овочів і тепер відпочивають.

— Звідки таке твердження?

Ану, використаймо тоту всю гноївку, що спливає до ріки, до прикордонних ровів, або десь за вуглом — щоб „полицман на кару не записав“ — тою гноївкою підливаймо в часі першої весни, або під осінь овочеві дерева — тоді побачимо — чи буде яблїнь або грушка спочивати?

Певно, що не можемо також

справити обірником цілого ґрунту, або купувати дорогі штучні погної, однак поле легко справити ще іншими способами. Приміром там, де тяжко довести обірник, найкраще до того надаються зелені погної. Ще й тепер відповідна пора висівати любін, вику, болгай, альпейську конюшину. Ці рослини збагачують рілля в поживні складники, рілля не лежить марно облогом, не яловіє та не твердне й завмирає.

— Якто рілля може завмирати? Знову запитаєте.

— Так рілля завмирає, якщо довший час залишаємо її незрушеною, або хоч би легко підораною, бо саме багато — сотки мільонів дрібних животинок, які спричинюють родючість ріллі — гине тоді, як рілля в облозі лежить толокою.

Отже ж з толоки маємо подвійну некористь: перша, що земля лежить даром, бо купочки лихого трави не можемо звати дохідністю пасовища, друга втрата — рілля залишена на толоку — дійсно затолочується, — бо тратить свою родючість.

Тут ще одне велике нещастя, що покутує між нашими гірськими господарями, саме ми признаємо, що наше поступовання й спосіб господарювання конечно треба змінити, однак самі не маємо відваги зібратися відважно та переорати на новий лад свою цілу дотеперішню господарку, занехати старі недоцільні роботи, здобуваючи хату за хатою, господаря за господарем і в організаційний пляновий спосіб вводити нові напрямки в наші господарства.

(Далі буде).

ПРИЛЮДНИЙ ЗАПИТ.

Під таким заг. щоденник „Українські Вісти“ (адреса: „Укр. Вісти“, Львів, вул. Чарнецького ч. 8) в 121 ч. поміщує запит Українського Духовенства на Лемківщині спрямований до заступника Апост. Адміністратури на Лемківщині з осідком в Риманові Живці, що сталося з грішми в квоті 1487.80 зл., які ще або бл. п. др. Василь Масцюх, або заступник о. Іван Полянський побрав за купони від облігацій польської внутрішньої позички від всіх священників на Лемківщині?

Слід згадати, що кожна облігація мала по 8 купонів, вартості кожний купон по 1.50 зл. — отже разом за 8 купонів 12 зл.

Просимо всіх, що одержали „Ілюстровану історію Лемківщини“ вислати належитість розрахунковими переказами ч. 141., та одночасно подбати, щоб у кожній хаті на Лемківщині находилася ця освідмляюча книжка.

Присилайте на пресовий фонд „Нашого Лемка“, за це ми подбаємо, щоб стало збільшити сторінки та подавати багато відомостей з усіх ділянок нашого життя.

Як Москва поневолювала Україну.

Українська Держава, двигнена кривавим трудом великого гетьмана, Богдана Хмельницького, почала поволі скочуватися у загибель. Домашня незгода підточувала її знутри, на зовні шарпали її вороги. Згідне й одноцільне дотепер запорізьке військо розбилося на два ворожі табори, що завзято себе поборювали. Суцільна українська держава розпалася на дві частини, що їх розмежовував Дніпро, на Лівобережжя й Правобережжя. Повстали два гетьманські уряди, дві орієнтації, москвофільська й польонофільська, дві політики, що взаємно себе опрочкидували й виключали. На Правобережжі правив один гетьман, на Лівобережжі другий. Ідея Самостійної Української Держави занепадала щораз більше. Її місце займали братовбійчі війни поодиноких частин українського народу, які на поміч закликали до себе ворогів. Історія повторялась. На Україну вертали сумної пам'яті часи давніх княжих міжусобиць.

Москві такий стан на українському півдні був дуже на руку, це була вода на її млин.

Вона не гаяла часу, щоби скріпити своє засилля на Україні. Попирала серед козацтва русофільську течію, зеднувала прихильників серед нетямущої черні, намагалася використати на свою користь взаїмну ненависть, що розеднувала

старший з козацтвом. Вона, як це вже сказано, нацьковувала одних на других, ставала в обороні слабших проти сильніших, щоби з усіх поробити рабів. Гетьманську булаву вона зробила предметом гидкої спекуляції, на гетьманський престіл попірала своїх прихильників, або людей про яких знала, що всі не городитимуть її займанницьким інтересам на Україні.

Завдяки московській протекції при гетьманській владі на Лівобережжі (про Правобережжя не говоримо, бо воно лишилося під польськими впливами) опинився того рода чоловічок, що Іван Брюховецький. Колись був „старшим слугою“ на дворі Богдана Хмельницького, де набрався дещо знань та оглади. Висланий Юрасем Хмельниченком на Запоріжжя залишився тамже, та популярними, демагогічними кличами зеднав собі січове братство, що вибрало його в 1660 р. кошовим. Бувши колись гетьманським підніжком сам забажав гетьманської почеси. Був людиною вимовною, говорив гарною народньою мовою, писав легким, образовим стилем та тим прихилив собі чималий гурт людей, що на так зв. „чорній раді“ в Ніжині 27—28 червня 1663 р. при помочі Москви переперли його вибір на гетьмана.

(Далі буде).

—о—

Свячене в Сяноці.

Заходом місцевої читальні „Просвіти“ владжено для її членів та членів Брацтва Апостольства Молитви дня 17 травня ц. р. Спільне Свячене. За гарно прибрані і заставлені столи засіло біля 100 осіб з усіх кругів українського громадянства. Акту свячення доконав новий сотрудник о. В. Рожко. Опісля забрав голос голова читальні о. Степан Венгрінович, вказав на ціль та значіння Свяченого, та роздаючи свячене, складав рівночасно й побажання. З черги промовляв голова Кр. „Р. Ш.“ у Сяноці др. Степан Ванчицький, складаючи Виділові читальні, а зокрема голові о. Ст. Венгріновичеві признання та подяку за владження Свяченого, котре в Сяноці перший раз уладжено, а на котре зійшлася така численна громада. Вказуючи на історію нашого народу та навізуючи до Христового Воскресення, побажав усім, щоб у всіх присутніх з цим днем воскресла

свідомість, що вони є українцями. Вкінці голова Філії „Просвіти“ др. Василь Блавацький, вказуючи на значіння „Просвіти“ для українського народу, закликав усіх, щоби з моментом допливу сільського елементу до міста всі горнулися до своєї організації та ставали членами „Просвіти“, де здобудуть освіту та освідомлення.

Промови бесідників переплітували гості стрілецькими піснями. Відспівано теж багатолітєвє перенесеному о. Петрові Білинському, організаторові Брацтва Апостольства Молитви. Опісля під проводом п. Степана Цара відбулися товариські забави. По кількогодінній веселій гутірці та забаві, проведеній у товаристві „своїх“ гості розійшлися бадьорі та вдоволені додому.

Зокрема належить подяка всім Паням, які не жаліли труду, щоби так гарно владити Свячене.

—о—

НОВІ КНИЖКИ.

Іван Зілинський: **Карта Українських Говорів** з поясненнями, Праці Українського Наукового Інституту, Варшава, 1933.

О. Р. Лукань, Ч. С. В. В.: **Василіанські монастирі в стан. епархії**, Львів 1935. Бібліотека Центр. Вас. Архіву, ч. 1.

Юліян Тарнович: **ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ**. Бібліотека Лемківщини ч. 1. Львів 1936. Накладом Видавництва „На Сторожі“. Стор. 288, вел. 8°, 3 карти та 125 ілюстрацій.

Оця „Історія Лемківщини“ це неабиякий дар для Лемківщини, та не тільки для Лемківщини, а й для кожного свідомого Українця. Це не сама історія, так як ми це звичайно розуміємо, бо тут не тільки оповідається про минуле Лемківщини — тут подана й географія (опис землі) Лемківщини та статистику (скільки де живе лемків) й етнографію (вдача, звичаї й обичаї лемків, як зодягаються, як живуть, чим займаються, про їх мову та пісні і т. і.). Це не сама історія, а популярна (написана приступно) книжка знання про Лемківщину. Сама ж історія Лемківщини оповідається в тісному звязку з загально-українською історією. І це дуже важке, бо хто читає цю історію Лемківщини, бачить навч, що лемки це не якесь чуже плем'я, а таке саме українське плем'я, як кожне інше, що лемки також українці, як усі ті, що живуть і над Дністром і над Дніпром. І відчуває це читач від самих початків нашого минулого, аж до останніх визвольних змагань українського народу, в яких чимало лемків бере діяльну участь і чимало наложило головами за загально-українську справу. Книжка написана дуже приступно, тому читається легко й цікаво, хоч автор опирає свої висновки на строго наукових працях, яких список подає на кінці книжки і часто наводить думки українських і чужих учених. На мапках подав автор розміщення всіх лемківських сіл в Галичині й на Закарпатті. До більшого зацікавлення причиноються й численні ілюстрації, здебільша з побуту лемків. Загалом цю „Історію Лемківщини“ прочитає з великою користю для себе й інтелігент і селянин і то не тільки лемко. Позавидувати можуть історії лемкам інші українські племена. Справді приходиться на думку, що треба б нам таких історій інших наших племен: гуцулів, бойків, подолян, волиняків і і. Тоді ясно стало б кожному, що всі ці племена разом великий український нарід, та що розлучити їх ніяк не дасться.

А. Лотовський.

О. Р. Лукань, Ч. С. В. В.: Василіани — римські папи, Львів 1936. Бібліотека Центр. Архіву, ч. 2.

О. Р. Лукань, Ч. С. В. В.: Список книжок В-ва ЧСВВ. в Жовкві, Жовква, 1936 р.

Було колись на Україні. Ч. III. Істор. оповідання А. Лотоцького. Бібліот. „Нашого Приятеля“, Львів, 1936.

Богословія, тримісячник, видає Богословське Наук. Товариство у Львові, рік 1936, кн. I.

Ф. Коковський: Наші Соколята, оповідання воєнні. Львів, 1936. Вид. „Світа Дитини“. Ціна 60 гр.

Автор, знайши зі своїх поезій та гумористичних оповідань, не забуває про українську молодь і обдаровує її щедро своїми творами з життя дітей. І з таким щирим серцем молодь і приймає ті прекрасні книжечки. Діти виривають собі з рук книжечку, читають по кілька разів. Опісля бачимо, що дівчата перемінялися в душі. Це такий вплив оповідаць. Героїзм — це те сонце, що огріє душу й серце української дівчини. Захопить, запалить жагою кращого, ширшого, повного життя.

Бажаємо Авторуви многих, щасливих літ життя, та щоби міг написати ще багато таких гарних книжечок.

Богданко.

Купуйте тільки найкращі шевські кілки **ДЕНДРА**

фабрика
у
Львові

вул.
Потоцького
ч. 58 а.

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. Іван Гришко Антошка зо Шавного одержав передплату на 21 місяців з Америки від д. Василя Гришка. Щиро дякуємо Вашому Братові за дарунок у Вашому імені. Гарзд.

„Підгірний“: дуже розумно пишете, тому помістимо. Ще краще буде, якщо будете старатись поширити наш часопис, щоб він находився в кожній хаті на Лемківщині — тоді напевно сповнить він свої завдання. Просимо забувати й шлемо Вам щирий привіт.

Чмелик: щиро Вам дякуємо за знімки Луга й нашої співробітніці Ганусі. Чи одержали книжечки? Гарзд.

Степан Палиця, Брантфорт: листа з 18. травня одержали; рахунки вирівнані як слід. Нас також дуже цікавить, чому Одрехова спить... Гарзд.

Андрій Рак, Канада: книжки Антоневі вислали і часопис посилаємо. Чи думаєте вислати його до школи, чекаємо на відповідь. Щиро Вас здоровимо.

Уживайте лише
знаменитої цикорії „ЛУНА“, здрової підмінки кави „ПРАЖІНЬ“ і солодової кави „ЛУНА“, виробів Української Кооп. фабрики „СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“
Львів XV., вул. Церковна 2.

Появилась необхідна для кожного кравця книжка „Повний курс мужеського кравецького крою“

ціна 10 зл., з поштовою пересилкою 10 50 зл.

Висилаємо по одержанню повної належитості, або за післяплатою.

Видавництво „БАТЬКІВЩИНА“, Львів, вул. Чарненського 8.

Новий Клубок „Сільського Господаря“ заложено в Улючі над Сяном, старанням місцевої читальні „Просвіта“ й ревній праці громадянина Олекси Середницького. В членни вписалося 40 господарів та вибрано головою Клубка О. Середницького. І вже видно працю в Клубку; щонеділі відбуваються відчити в домівці М. Петрущака — де тимчасом приміщено Клубок (пишемо „тимчасом“, бо віримо, що ідейний голова Клубка й свідомо молодь Улюча доложить всіх старань, щоб під зиму в Улючі пишався серед села гарний Народній Дім, де буде зосереджуватися вся культурно-освітня праця; надіємось також, що на посвячення Вашого дому пришлете нам запрошення!); члени Клубка радо сходяться та навчаються, щоб зорганізовано та новими способами господарити на своїх ріллях. Урядили собі також забаву з танцями та спільно з читальнею „Просвіта“ закладають Дитячий Садок, щоби місцеві діти мали опіку в часі жнив і змалку навчалися шанувати рідну мову та привикали до збірного творчого життя.

Цей гарний примір свідомої молоді в Улючі повинен всім нашим братам на всій Лемківщині дати заохоту до громадської праці.

Всі письма й листи адресуйте:
„Наш Лемко“ Львів, Зіморевича 3.

До чого веде така робота? Читальня „Просвіти“ у Волі, коло Володзі уряджувала для своїх членів забаву. Це не подобалося деяким жидівським лизунам з Яблоніцької Руської, тому вдерлися на забаву й хотіли верховодити. Одначе місцевий голова читальні розв'язав — цілком розумно — забаву, щоб ніхто не мав притоки до читальні.

Градова туча знищила засіви 4-ох громад в ліському повіті. В Сянічній град знищив засіви на 50 проц. в Ольхіянях, Фаліївці та Каміньому.

Як виховують діти в большеві. Самі большевицькі часописи пишуть, що з вихованням дітей у них дуже зле. Не згадуючи про те, що в них сотки тисячів дітей, яких їх

батьки розвелися, а їх лишили самих на долю й недолю. Не згадуючи також про ті діти, що їх другі сотки тисячів, що породилися без супружжя. Але ціле нещастя також з дітьми в школі. Большевицький часопис „Ізвестія“ описує таке: „Хлопці роблять собі кривду, курять, стріляють, часто ранять одні других — нападають безстыдно на дівчата в школі; але такого звірства допускаються й вчителі.“ — Чисте пекло на землі.

Річниця Симона Петлюри. Українці цілого світу, які живуть поза межами СССР. урочисто обходили десяту річницю трагічної смерті Українського Національного Героя — Головного Команданта Української Армії Симона Петлюри.

Після своєї трагічної смерті Симон Петлюра став ще страшніший для ворогів України, бо його ім'я зробилося прапором, коло котрого гуртуються всі українські громадяни.

Під большевією Україна не може вшанувати річниці смерті свого найбільшого Сина, але за кордоном, де Українці мають можливість свобідно говорити, всюди відбулися зворушливі обходи цієї сумної річниці. Всюди, де лише живуть Українці, всюди відбулися жалібні маніфестації. У Львові також відбулася академія в честь нашого Героя Симона Петлюри у великому театрі при величавому здвизі українського громадянства Львова й околиці.

Це однодушне поступовання Українців є найкращим доказом того, що Україна одностайно повстає проти московсько-большевицького панування й що вона має тверду волю добитися своєї незалежності.

„ЦЕНТРОСОЮЗ“

Львів, ул. Зіморевича ч. 20/22.

поручає мила власного виробу до прання й миття з запахом, мило тоалетове (тройкий формат), мило до голеньки; читки з власній навивальні. — Занимається експортом: яєць, беконів, фасолі загранично. Має на складі: штучні погної, насіння, господарські машини і приладдя — Всі українські Кооперативи на Лемківщині робить замовлення тільки в „Центросоюзі“, Львів, Зіморевича ч. 20/22.